ABDÜLVARİS BİN SAÎD

Büyük fıkıh ve hadîs âlimi. Künyesi, Ebû Ubeyde el-Anbârî et-Tenurî el-Basrî'dir. Hicrî 120 yılında (m. 737) doğdu. 180 (m. 796) yılında Basra'da vefât etti.

Zamanının meşhûr âlimlerinden ilim öğrendi. Hadîs-i şerîf aldığı zatlar arasında, Abdülazîz bin Suheyb, Yahyâ bin İshâk

el-Hadremi, Eyyûb es-Sahtiyânî, Hâlid el Hızaî gibi meşhûrları vardı. Aynı zamanda hitâbet, güzel konuşma gibi sanatları iyi öğrendi. Kendisi hakkında “Basra’da muhaddislerin en iyisi, fıkıh ilminde ise Hammâd bin Seleme’den sonra en iyi bilendi.”

Kendisinin Kaderiyye’den olduğu söylenmiş ise de bunun aslı yoktur. Kendisinden yüzlerce âlim hadîs-i şerîf alıp nakletmiştir. Bunlar arasında Süfyân-ı Sevrî, oğlu Abdüssamed, Affân bin Müslim, Abdurrahmân İbn-i Mübârek, Hibbân bin Hilâl, Ezher bin Mervan v.b. âlimler vardı. Hammâd bin Zeyd’e “Eyyûb’u mu çok seversin, Abdülvâris’i mi?” diye sorulunca “Abdülvâris’i” buyurdu. Abdülvâris hazretlerinin sika (güvenilir) olduğunu İmâm-ı Buhârî, Müslim, İbn-i Hibbân, İbn-i Sa’d bildirmektedir.

Abdülvâris bin Sa’îd hazretleri, Resûlullah’ın sünnetine son derece uyardı. Resûl-i ekrem’in (aleyhisselâm) yaşayışına uymaya çok çalışır, Onun ahlâkı ile ahlâklanmaya gayret ederdi. Dünya malına rağbet etmezdi. Çünkü Ebû Hureyrede Resûlullah’tan şöyle bir hadîs-i şerîf rivâyet etmektedir:

“Allahü teâlâ, paraya kul, köle olanlara la’net etsin.”

Yine Enes bin Mâlik’ten rivâyet ettikleri bir hadîs-i şerîfte “Peygamber efendimiz helaya girecekleri zaman “Eûzu-billahi minel hubüsi ve’l-Habâis” duâsını okurdu.”

Diğer rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerde Peygamberimiz (aleyhisselâm) buyurdular ki:

“Hiçbir kimse, ben kendisine, ehlinden, malından ve bütün insanlardan daha sevgili olmadıkça (kamil) îmân etmiş sayılmaz.”

“Şüphesiz ki, Allahü teâlâ iyilikleri ve kötülükleri yazmış, sonra onları beyân eylemiştir. İmdî kim bir iyilik yapmak isterde yapamazsa Allahü teâlâ onu kendi divânına tam bir hasene olarak yazar. O hayırlı işi yapmaya niyet eder de yaparsa Allahü teâlâ onu kendi divanına on kattan yediyüz kata ve daha pekçok katlayarak hasenat yazar. Şayet bir kötülük yapmak isterde yapmazsa, Allahü teâlâ onu kendi divânına tam bir hasene olarak yazar. O kötülüğü yapmak isterde yaparsa Allahü teâlâ onu bir tek seyyie olarak yazar.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tezkiret-ül-huffâz cild-1, sh. 257

2) Mîzân-ül-i’tidâl cild-2, sh. 277

3) Tehzîb-üt-tehzîb cild-6, sh. 441

4) El-A’lâm cild-4, sh. 178

5) Şezerât-üz-zeheb cild-1, sh. 293

6) El-Menhel-ül-azb-ül-mevrûd cild-1, sh. 29